

ZLÍNSKÉ ŠKOLSTVÍ V OBDOBÍ 20. A 30. LET XX. STOLETÍ

Libuše Ďurišová

Resumé

Příspěvek se zabývá příčinami intenzivního řešení školské otázky na Zlínsku po vzniku samostatné Československé republiky, realizaci nových průkopnických reformních myšlenek v pedagogické činnosti, vznikem pokusných škol a návrhem na zcela nové pojetí, uspořádání a strukturu škol v celé republice, který vycházel ze zlínských zkušeností.

Klíčová slova

Masarykova pokusná diferencovaná měšťanská škola, Baťova škola práce, střední všeobecně vzdělávací a odborné školy, Studijní ústav, návrh školské reformy.

Educational System in Zlín during the Period of the 1920s and 1930s

Abstract

This article is concerned firstly with the reason of intensive dealing with the school question in the Zlín area after establishing of the independent Czechoslovak Republic, secondly with the realization of new pioneering reformative thoughts within pedagogical activities, thirdly with establishing of the experimental schools and finally with the proposal of a totally new conception, organization and structure of schools in the whole Republic based on experience from Zlín.

Key words

Masaryk's experimental differential national school, Bata's school of work, comprehensive and vocational schools, Study Institute, concept of the school reform.

1 Úvod

Málokterá oblast zaznamenává v posledních letech tak bouřlivé změny jako školství, kterému je v současné době věnována značná pozornost ve všech vyspělých zemích.

Za bouřlivé období lze v oblasti školství považovat také začátek 20. století, kdy se objevují nesčetné pokusy o vytvoření nového modelu, který by uplatňoval moderní principy vzdělávání a výchovy. Začaly vznikat různé reformní školy, které hledaly a ověřovaly nové postupy. Po vzniku samostatné Československé republiky se také u nás usilovalo, aby vznikaly školy činného typu s moderními vyučovacími metodami a učivem inovovaným na základě nejnovějších vědeckých poznatků tak, aby byly přizpůsobeny novým výchovným a vzdělávacím podmínkám a požadavkům.

Hlavním nositelem těchto reformních myšlenek se u nás stal dr. Václav Příhoda, který na jedné straně odmítal dogmatické a pasivní pojetí dřívější rakouské školy, na druhé straně ale nebyl příznivě nakloněn ani druhému extrému, a to přeceňování volné činnosti žáků a studentů. Jeho cílem bylo zavést ve školství určitý řád, který měl sice vycházet z osobnosti žáka, ale neměl mu dávat bezmeznou volnost (Kozlík, 1996, s. 9–10). Příhoda s pokrokově orientovanými učiteli však ve svých snahách uspěl až koncem dvacátých let, kdy byl konečně i u nás prosazen požadavek školské reformy, která spočívala v zavedení jednotných vnitřně diferencovaných škol (Kozlík, 1996, s. 28). Nezbytným prostředkem pro ověřování a rozvíjení nové koncepce školské soustavy byly pokusné školy, které se měly stát propagátory školské reformy a také nositeli jejích idejí. Jejich vznik inicioval sám Příhoda. Ministerstvem školství byly povoleny v Praze, Humpolci a ve Zlíně.

2 Zlínské školství v období 20. a 30. let XX. století

Reformy ve školství měly ve Zlíně, na rozdíl od jiných částí republiky, optimální podmínky, a to zejména po roce 1923, kdy se starostou města stal právě Tomáš Baťa, který začal budovat nejen nové obytné domy, nemocnice, kulturní zařízení a filmové ateliéry, ale také školy a vědecké ústavy, neboť důležitou složkou jeho sociální politiky byla i výchova a vzdělávání (Bobák, 2007, s. 7).

Vedle škol s běžnými osnovami vznikaly ve Zlíně i tzv. pokusné školy, které Baťa finančně podporoval. Byly to školy s moderními přístupy ke vzdělávání i k žákům. Patřily k nim: Masarykova pokusná diferencovaná měšťanská škola, kde působil ředitel Stanislav Vrána s vybraným učitelským sborem a Jinojazyčná soukromá škola.

2.1 Základní školství

Při zakládání Masarykovy pokusné diferencované měšťanské školy byl dán souhlas, aby k ní byly z důvodu zvýšení počtu žáků a možnosti provést diferenciaci tříd dočasně připojeny třídy měšťanské školy Komenského. Vznikla tak veřejná pokusná škola pro děti od 11 do 15 let, na níž bylo vyučování zahájeno v roce 1929.¹ Jejím cílem bylo, aby všechny děti měly stejnou příležitost ke vzdělání, proto byly ve škole rozděleny podle svých schopností a potřeb. K tomuto účelu v ní byly zřízeny čtyři větve. Zároveň však bylo žákům umožněno, aby mohli přecházet z jedné větve do druhé. Učivo bylo v jednotlivých větvích předkládáno odlišnými metodami a tempo práce záviselo na schopnosti žáků. Metody povzbuzovaly jedince a vybízely zejména k samostudiu, při kterém se rozvíjelo myšlení. Jedním z nosných kamenů na této pokusné škole byla individualizace, která se ukázala mnohem účinnější. Žáci při ní projevovali více zájmu o vyučované téma a také si jinak vážili získaných vědomostí a dovedností. Rozvíjela se i jejich odvaha, sebevědomí a vlastní iniciativa. Podporovala se aktivita, samostatnost, zdravá soutěživost a jiné pozitivní vlastnosti, které byly zakotveny v osnovách. Měly vychovat tvořivé a odpovědné jedince, kteří se v životě dobře uplatní.

K dalším pozoruhodným školám ve Zlíně patřila tzv. jinojazyčná škola s rozšířenou výukou cizích jazyků. Byla jistou nadstavbou zahrnující jen část mládeže, neboť šlo o soukromou měšťanskou školu. Vznikla z iniciativy firmy Baťa v roce 1934 a vyučovalo se na ní ve dvou jazycích: cizím a mateřském. Cizími jazyky byla němčina, francouzština a angličtina.²

¹ Z práce Komenského pokusné měšťanské školy ve Zlíně. Zlín: Komenského pokusná měšťanská škola, 1939.

² PAS – II/8 – bl. 208/37E.

2.2 Střední všeobecné a střední odborné školství

Hospodářský rozmach Baťových závodů odrážel podle Wicherka (1992d, s. 8) pečlivě propracovanou podnikatelskou vizi a s tím spojený rozvoj Zlína i jeho okolí. Byl provázen rychlým růstem počtu obyvatel přicházejících sem za prací, který si vynutil také řešení otázky kvalifikace a dalšího vzdělávání. Firma přišla s myšlenkou zvyšovat kvalifikaci nejen mladých lidí v odborných školách, ale i dospělých formou různých kurzů v dalších vzdělávacích zařízeních. Zlín se tak stal jedním z míst orientujících se na realizaci nových, reformních myšlenek v oblasti celoživotního vzdělávání.

Tomáš Baťa vsadil jednoznačně ve svém podnikání na výchovu dorostu. Již v roce 1924 založil učňovskou školu obuvnickou jako první podnikovou školu v tehdejší Československu. Ta se potom stala základem celé soustavy podnikového školského systému nazývaného „Baťova škola práce“, která zahájila pro chlapce svou činnost 15. září 1925 a vychovávala všechny potřebné odborníky. V roce 1929 byla založena i pro dívky (Nádvořík, 1995, s. 7). Ve Zlíně tak postupně vznikala vzdělávací soustava průmyslového školství. Počátkem třicátých let došlo ve firmě Baťa k podstatným změnám v rozsahu i kvalitě výuky, jejichž výsledkem bylo otevření nových podnikových škol.

Dne 23. 8. 1933 bylo schváleno vytvoření čtyřleté závodní odborné školy strojnické s právem veřejnosti. Později vyhovělo Ministerstvo školství a národní osvěty (MŠNO) další žádosti firmy Baťa a povolilo v roce 1937 zřízení průmyslové školy ve Zlíně s oddělením strojnickým s pobočkou elektrotechnickou, s oddělením technologickým pro obuvnický průmysl a s oddělením chemickým se zaměřením na kožařství a gumárenství.³

Strojnické oddělení se skládalo ze tří dvouletých stupňů: první stupeň tvořila odborná škola, která nahradila školu závodní, a kterou procházeli všichni žáci. Druhým stupněm byla mistrovská škola, v níž pokračovali jen ti nejlepší žáci ze školy odborné a jejíž absolventi obdrželi vysvědčení s určitými živnostenskými oprávněními. Třetím stupněm byla vyšší průmyslová škola strojnická, do níž postoupili opět jen ti nejlepší absolventi školy mistrovské a jejíž studium bylo zakončeno maturitou. První maturitní zkoušky na této škole se konaly v roce 1939.⁴

³ Průmyslová škola ve Zlíně. *Zlín*, roč. 20, č. 34 z 3. 9. 1937, s. 1.

⁴ Největší průmyslová škola v českých zemích zahajuje. *Zlín*, roč. 22, č. 35 z 8. 9. 1939, s. 1.

Odborná škola pro ženská povolání vznikla ve Zlíně v roce 1935. K jejímu zřízení vydalo MŠNO souhlas přípisem ze dne 28. 6. 1935.⁵ V této nově ustavené škole působila dvouletá ženská odborná škola, pokusná dvouletá ženská odborná škola, živnostenská pracovna pro šití šatů a fungovaly různé kurzy. Podle učebního plánu měla škola vychovávat dívky pro rodinný život, vést je k dosažení samostatné existence a připravit je pro další studium na učitelských ústavech, školách sociálních, ošetrovatelských, vychovatelských apod. Měla formu denní i večerní, což umožňovalo mnoha mladým ženám firmy Baťa se dále vzdělávat. Počet dívek a mladých žen v dalších letech existence školy postupně rostl, stejně jako tomu bylo u ostatních zařízení se vzdělávacím posláním ve městě.⁶ Vzhledem k omezené kapacitě této školy hledalo vedení firmy pro ženy další možnosti vzdělávání. Z jeho rozhodnutí byla otevřena podniková Vyšší škola lidová mladých žen firmy Baťa. Byla čtyřletá a ženy ji navštěvovaly po pracovní době. Jejím posláním bylo dát také ženám vyšší vzdělání.

Počátky zlínského obchodního školství jsou spojovány se zřizováním obchodních kurzů, které pro své zaměstnance pořádala firma Baťa. Zřízení Obchodní akademie ve Zlíně však bylo umožněno až výnosem MŠNO č. 67643/33-III ze 16. 6. 1933.⁷ A tak od školního roku 1933/1934 působila ve Zlíně dvoutřídní veřejná obchodní škola pro žáky pracující v obchodě, živnosti nebo průmyslu. Šlo tehdy ale pouze o pobočku Obchodní akademie v Uherském Hradišti. Výuka byla organizována po pracovní době v odpoledních hodinách. Po jejím absolvování byl umožněn přestup do třetího ročníku obchodní akademie.⁸ Ve školním roce 1937/1938 došlo k oddělení zlínské školy od Obchodní akademie v Uherském Hradišti. Nově vzniklá škola dostala název Obchodní akademie Tomáše Bati pro zahraniční obchod a stala se denní školou.

O zřízení gymnázia stejně jako o zřízení obchodní školy neprojevovala firma Baťa zájem. Podle vyjádření J. A. Bati měly pro budoucnost Zlína cenu jen odborné školy zaměřující se na výchovu ševců a koželuhů, gumařů a strojníků, prodavačů a takových druhů povolání, v nichž se může uplatnit každé dítě.⁹

⁵ Odborná škola pro ženská povolání ve Zlíně zahájí po prázdninách vyučování. *Zlín*, roč. 5, č. 25 z 24. 6. 1935, s. 4.

⁶ Nová škola ve Zlíně. *Zlín*, roč. 5, č. 35 z 9. 9. 1935, s. 3.

⁷ Veřejná obchodní škola ve Zlíně. *Zlín*, roč. 3, č. 26 z 26. 6. 1933, s. 1.

⁸ Obchodní školství ve Zlíně. *Zlín*, roč. 5, č. 17 z 29. 4. 1935, s. 5.

⁹ Střední škola ve Zlíně. *Zlín*, roč. 3, č. 22 z 29. 5. 1933, s. 1.

Iniciativu pro zřízení gymnázia vyvinul proto Spolek rodičů, kterému bylo povoleno výnosem MŠNO č. 73830/1936-II/2 ze dne 13. 6. 1936 školu otevřít.¹⁰ První žáci ji začali navštěvovat již od 1. září téhož roku. V prvním školním roce v návaznosti na charakter a zaměření pokusné měšťanské školy byla otevřena jen třetí a čtvrtá třída. Ve školním roce 1940/1941 byla otevřena osmá třída a uskutečnily se první maturity.¹¹

Systém podnikového vzdělávání firmy Baťa byl nastartován založením Baťovy školy práce a postupně se v souvislosti s rozšiřováním velikosti i aktivit firmy rozrůstal o další instituce, kterými byly: škola pro nově přijaté zaměstnance, škola prodáváčů, exportní škola, Tomášov, Vyšší lidová škola T. Bati a škola umění.

2.3 Vzdělávání dospělých

Součástí zlínského vzdělávacího systému se stal i Studijní ústav. Byla to instituce, která neměla v celé Československé republice obdoby. Základní ideou tohoto projektu byla myšlenka, aby se tato instituce stala vysokou školou práce. Organizována měla být tak, aby každý pracující člověk z kteréhokoli úseku moderního provozu tady našel teoretickou radu i poučení o všech otázkách, které měl řešit. Vyrůstal ze specifických podmínek průmyslového, školského a kulturního prostředí zlínského regionu. Jeho vznik i vývoj byl dán nejen potřebami rozvoje Baťových závodů, ale současně také působením nových vzdělávacích institucí (Glogar, 1994, s. 3).

V pojetí Studijního ústavu se objevily nové moderní prvky související s potřebami vysoce produktivní výroby závislé na vzdělaných dělnících a vedoucích pracovnících a myšlenke, že další rozvoj techniky a technologie v podniku je nemyslitelný bez zapojení vědy, výzkumu a výchovy středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných pracovníků.

O založení bylo rozhodnuto v roce 1934,¹² činnost byla zahájena v roce 1935. Podle představ zakladatelů a tvůrců měl mít Studijní ústav tři části: technologické oddělení, knihovnu a lidovou školu. Výuka se zde měla realizovat ve čtyřech stupních. Do prvního stupně měli být zařazeni ti, kteří neměli absolvovanou měšťanskou školu, druhý byl určen pro dospělé dělníky s dostatečným předchozím vzděláním, třetí stupeň měl být využíván technickými

¹⁰ První výroční zpráva Spolkového československého reálného gymnázia. PAS-II/6-464.

¹¹ První maturanti na zlínském gymnasiu. *Zlín*, roč. 24, č. 19 z 9. 5. 1941, s. 1.

¹² Studijní ústav Tomáše Bati. *Zlín*, roč. 8, č. 7 z 16. 6. 1934, s. 1.

a obchodními pracovníky firmy Baťa a čtvrtý, nejvyšší stupeň byl určen pro absolventy vysokých škol. Každému zaměstnanci měla být dána příležitost k dalšímu vzdělávání. Při vzdělávání dospělých se měl uplatňovat co nejúžší vztah mezi teoretickými poznatky a potřebami praxe a postupovat tak, aby posluchači měli možnost získané poznatky v praxi ověřit. Důvodem i cílem vybudování Studijního ústavu byla výchova nového průmyslového člověka.¹³

Vlastní historie Studijního ústavu začíná otevřením nové pětipatrové budovy 26. dubna 1936, charakterizované jako lidová univerzita, která měla sloužit kulturním potřebám a prohlubování vzdělání a odborných znalostí občanů.¹⁴ S rozvojem činnosti Studijního ústavu, se vzrůstajícím počtem jeho oddělení a zvláště se vzrůstajícím počtem sbírek a rozsahem činnosti, přestala jedna pětipatrová budova dostačovat. Proto byla Ústavu v roce 1938 předána druhá, do které bylo umístěno oddělení zlínského regionu, stálá zlínská galerie a škola umění.¹⁵

Studijní ústav se stal nedílnou součástí zlínského školství. Vyrůstal cílevědomě z potřeb rozvoje průmyslu a celého životního prostředí zlínského regionu. Byl budován lidmi, kteří postřehli potřebu a význam systematického vzdělávání pracujících. Úzce spolupracoval s Masarykovou pokusnou školou i s odbornými a středními školami ve městě. Poskytoval absolventům zlínských průmyslových škol v určitých vybraných disciplínách znalosti vysokoškolské úrovně. Dával příležitost ke vzdělání také těm, kteří v mládí k němu neměli příležitost a měli zájem na zvyšování své kvalifikace, ale i těm, kteří sice příslušného vzdělání dosáhli, ale měli zájem na soustavném rozšiřování svých znalostí. Svou spoluprací se zlínským průmyslem chtěl vytvořit učiliště, které by poskytovalo odbornou až vysokoškolskou průpravu pro práci v průmyslu kožedělném, gumárenském a plastikářském.¹⁶

Studijní ústav zaujímá zvláštní, nesrovnatelné a dosud ještě nezhodnocené místo ve vývoji našeho školství, lidového vzdělání, vzdělání pracujících a vědeckovýzkumných pracovišť budovaných průmyslem Československé republiky.¹⁷

¹³ Baťa, J. A.: Studijní ústav. *Zlín*, roč. 19, č. 17 z 24. 4. 1936, s. 1.

¹⁴ Kulturní svátek Zlína. *Zlín*, 27. 4. 1936, roč. 6, č. 17 z 27. 4. 1936, s. 1.

¹⁵ Slavnostní otevření druhé budovy Studijního ústavu. *Zlín*, roč. 21, č. 16 z 22. 4. 1938, s. 1.

¹⁶ Pět let Studijního ústavu ve Zlíně. *Zlín*, roč. 9, č. 26 z 26. 6. 1940, s. 10.

¹⁷ Vysokoškolská úroveň studijního ústavu. *Zlín*, roč. 8, č. 42 z 18. 10. 1939, s. 1.

2.4 Systém zlínského školství

Ve Zlíně v období první republiky vznikaly, působily a vyvíjely se různé typy škol, které je možné shrnout do tří celků. První celek tvořilo základní školství, druhý střední všeobecné a odborné školství a zcela novou kapitolu představoval třetí celek, jímž bylo vzdělávání dospělých, které se ve Zlíně uplatnilo vůbec poprvé. Každý z těchto celků přinášel do školství něco nového. Významným rysem zlínského školství byla skutečnost, že představoval určitý ucelený systém. Jednotlivé školy byly jako články řetězu, které do sebe přesně zapadaly. Nejcharakterističtějším rysem tohoto systému bylo, že umožňoval systematické vzdělávání dětí, mládeže i dospělých a umožňoval dosáhnout středního vzdělání většině mladé generace.

Nebylo proto náhodou, že ze zkušeností zlínských škol vycházel návrh na zcela nové pojetí, uspořádání a strukturu škol v celé republice.

3 Zlínský návrh na reformu školství

Byl vypracován na podzim roku 1938 a vycházel jednak z teoretických studií a návrhů, jednak z pokusů a reforem uskutečněných ve Zlíně. Účelem tohoto návrhu bylo načrtnout ucelenou, jednotnou školskou soustavu zdůrazňující plynulost postupu z nižších stupňů na vyšší, zabezpečit prohloubení a odborné školské vzdělání všem občanům do 17 let, zdůraznit aktivitu, iniciativu a podnikavost a zživotnit veškerou školskou práci (Vrána, 1939, s. 70).

Návrh tohoto školského zákona obsahoval sedm článků:

Článek I se týkal jednotné soustavy všeho školství a zdůrazňoval, že každý mladý člověk může dosáhnout nejvyššího stupně vzdělání podle svých schopností, nadání a píce bez ohledu na majetkové a sociální poměry.

Článek II vymezoval společný jednotný základ vzdělání, který tvořily školy prvního a druhého stupně pro děti od 6 do 14 let. Tyto měly poskytovat zkušenosti ze smyslových zážitků, získaných z pracovní činnosti, všeobecné základní vědomosti nezbytné pro život. Měly také naučit žáky logickému myšlení a třídění jevů přírodních i společenských.

Článek III doporučoval zrušení učitelských ústavů a zavedení povinného vysokoškolského vzdělání pro všechny učitele prvního i druhého stupně.

Článek IV se zabýval školskými úřady.

Článek V byl věnován školám třetího stupně, které by poskytovaly zejména odborné vzdělání a kde by měla mládež povinnost se vzdělávat od 14 do 17 let. Kromě škol odborných byly mezi školy třetího stupně zařazeny i školy učňovské, školy pokračovací i školy výběrové.

Článek VI se týkal škol čtvrtého stupně, tedy škol vysokých, kterým zaručoval naprostou svobodu ve vědeckém myšlení a bádání.

Článek VII se věnoval počtu škol a jejich rozmístění (Vrána, 1939).

Zlínské školy pracovaly, ve srovnání s ostatními školami, v jiných, příznivějších podmínkách mimořádně úspěšně se rozvíjejících Baťových závodů. Také neměly konkurenci v podobě školy, která by jim odnímalaschopnější žáky. Podmínky zlínských škol nebyly tedy považovány ve srovnání s ostatními školami za standardní. Hlavním, nejzávažnějším důvodem nepříznivého osudu zlínské reformy však bylo datum jejího vzniku – podzim 1938. Datum spojené s podpisem pro český národ katastrofické Mnichovské dohody a blížící se začátek druhé světové války.

4 Závěr

Firma Baťa položila základy nejen modernímu průmyslovému městu, jakým se Zlín stal, ale také celoživotnímu vzdělávání. Z původní Baťovy školy práce vyrostlo celé poválečné zlínské všeobecné i odborné (průmyslové i obchodní) školství. Tento vývoj byl završen až v roce 2001 zřízením Univerzity Tomáše Bati.

5 Literatura

- Almanach světového sjezdu absolventů Baťovy školy práce.* Zlín: Janow, 1992. 109 s. Bez ISBN.
- BOBÁK, F. Předválečné pokusné školství. *Zlínský deník.* Olomouc: Vltava-Labe-Press, 2007, roč. 18(2), č. 141, s. 7. ISSN 1801-9838.
- FRIC, O. Školství ve Zlíně 1869–1929. *Zprávy Krajského muzea v Gottwaldově.* Gottwaldov: Krajské muzeum, 1968, č. 3–4. Bez ISSN.
- GLOGAR, A. *Studijní ústav ve Zlíně.* Zlín: VUT, 1994. Pracovní sešity. Bez ISBN.

- KODEDOVÁ, O., UHEREK, Z. *Kapitoly z dějin českého učitelstva 1890-1938*. 1.vyd. Praha: SPN, 1972. 159 s. Bez ISBN.
- KOZLÍK, J. a kol. *Aktuální historie. Kapitoly o zkušenostech pokusných škol ve Zlíně z let 1929-1939*. 1. vyd. Přerov: Muzeum Komenského, 1996. 103 s. Bez. ISBN.
- MIŠUREC, Z. SPŠ Zlín náleží k největším průmyslovkám v republice, Historie technického vzdělávání mládeže se datuje od třicátých let. *Zlínské noviny. Regionální deník pro okres Zlín*. roč. 51(11), č. 293, příloha Zlínský deník, s. 3. ISSN 1212-1703.
- POKLUDA, Z. Zlínské Masarykovy školy. *Prostor Zlín*. roč. 15, č. 4 (2008), s. 52-55. ISSN 1212-1398.
- POKLUDA, Z. *Ze Zlína do světa*. 1. vyd. Zlín: Nadace T. Bati, 2004. 62 s. ISBN 80-239-2149-5
- NÁDVORNÍK, J. *Baťova škola práce*. 1. vyd. Zlín: Klub absolventů Baťovy školy práce, 1995. 23 s. Bez ISBN.
- NAVRÁTILOVÁ, R. *K historii zlínského školství a Střední školy oděvní a služeb Vízovice*. Brno: 2006. Bakalářská práce. Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita. Vedoucí práce doc. PhDr. Zdenka Veselá, CSc.
- ŘEPA, V. *Zlínské školství rozvíjené firmou Baťa v rozmezí let 1925-1939 a jeho odkaz pro současnost*. Zlín: 2005. Bakalářská práce. Fakulta managementu a ekonomiky, Univerzita T. Bati. Vedoucí práce doc. PhDr. Ing. Aleš Gregar, CSc.
- VRÁNA, S. *Deset let pokusné práce na měšťanských školách ve Zlíně 1929-39*. Zlín: Masarykova pokusná měšťanská škola ve Zlíně, Komenského pokusná měšťanská škola ve Zlíně, 1939. 151 s. Bez ISBN.
- WICHEREK, J. Školy a vzdělávací činnost na Zlínsku ve 20. a 30. letech. *Acta Musealia-část I-IV*, Zlín: Muzeum jihovýchodní Moravy, 1992a-d. ISSN 0862-8548

Kontaktní adresa:

Libuše Ďurišová, PaedDr., Mgr.

Střední škola obchodně technická, s. r. o.

Nám. T. G. Masaryka 1279

760 01 Zlín

tel. 576 037 409

e-mail: durisova@centrum.cz